

Posudek diplomové práce
oponent

Jméno studenta: Marie Nováková
Název práce: Aktivizující metody ve vyučování HV na 1. stupni ZŠ
Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Selčanová, Ph.D.
Oponent práce: PhDr. Jiřina Jiříčková, Ph.D.

Kritéria hodnocení práce	Hodnocení (jako ve škole)
Formulace odborného záměru a stanovení cílů práce	1
Hloubka a správnost teoretické analýzy tématu	1
Využití praktických a uměleckých zkušeností	2
Odborný styl, pojmová a terminologická úroveň	2
Práce s prameny a literaturou, etika přejímání informací	1
Adekvátnost použitých metod	2
Kvalita interpretace výsledků výzkumu	2
Logická stavba a členění práce	1
Formální úprava a náležitosti práce	1
Stylistická a gramatická správnost	2
Vlastní přínos studenta	2
Využitelnost výsledků práce v teorii a v praxi	2

Dílicí připomínky a návrhy:

Teoretické části práce by prospělo zařazení podkapitoly týkající se využití aktivizujících metod v hudební výchově v minulosti (F. Krch, J. Kříčka).

Celkové posouzení práce:

Diplomantka se ve své práci zaměřila na aktuální téma aktivizujících metod ve vyučování hudební výchovy na 1. stupni základní školy. Přehlednou formou ozřejmuje pojem aktivizující metody, zmiňuje jejich vývoj a klasifikaci. V teoretické části své práce představuje vybrané aktivizující metody a jejich uplatnění v kontextu Rámcově vzdělávacího programu základního vzdělávání (RVP ZV). Zdůvodňuje využití zvolených metod s ohledem na vývojová specifika dětí mladšího školního věku.

Kladně hodnotím teoretickou analýzu tématu.

Práce má logickou strukturu. V teoretické části je patrný hluboký vhled diplomantky do dané problematiky a práci s odbornou literaturou. Bibliografický seznam je obsáhlý.

Práci lze považovat za jazykově a stylisticky velmi dobře zpracovanou, byť obsahuje několik mírně nepřesných vyjádření v úvodu práce („Mladší školní věk přináší specifické rysy...“ (str. 4), „Květnaté období“ (str. 9), „V návaznosti bych ráda...“ (str. 11). Jelikož se práce týká dětí mladšího školního věku, toto vývojové období by si zasloužilo podrobnější charakteristiku. V textu se objevují drobné gramatické nedostatky (str. 35, 59). Tyto však nijak zásadně nesnižují jinak vysokou kvalitu teoretické části práce.

Praktická část diplomové práce sestává z metodických listů, příprav na vyučování a reflexí. Dovoluji si zmínit několik nedostatků v praktické části diplomové práce. Metodické listy tak, jak jsou koncipovány, nejsou s ohledem na svoji náplň obecně platné a realizovatelné ve všech ročnících 1. stupni základní školy (Výjimku tvoří nácvik písně). Diplomantka následně tuto skutečnost doplňuje v přípravě pro konkrétní třídu. Příklady výstupů (fotografie prací žáků, průběhu vyučovací hodiny) by

měly být součástí reflexí, nikoli metodických listů. Přílohy – pracovní listy pro žáky – jsou ve své podstatě určeny žákům. Neměly by tedy formálně obsahovat text pro učitele, pouze formulace pro žáky. Doporučila bych věnovat větší pozornost grafické podobě pracovních listů tak, aby byly pro děti atraktivnější. Jestliže diplomová práce nese v názvu označení aktivizující metody, pak by i materiál, který patří do rukou žáků, měl aktivovat jejich zájem. Pracovní listy by zasloužily větší pozornost jejich grafické podobě. Pracovní list č. 6 obsahuje chybný zápis noty půlové a sporný zápis pomlky čtvrté (existují vhodnější varianty zápisu).

V praktické části práce diplomantka předkládá nepochybně účinné a osvědčené metody, které aktivizují žáky. Správně vychází z požadavků RVP ZV. Jakkoli jsou aktivizující metody samy o sobě motivující a činnostní, v podobě, v jaké je podává diplomantka, však ne zcela ideálně naplňují podstatu hudební výchovy. Z předkládaných záznamů vyplývá, že na prvním místě výuky jsou samotné aktivizující metody, nikoli znějící hudba. Obsahem předmětu hudební výchova na 1. stupni základní školy jsou vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti, jejich kombinace a rozvíjení elementárních tvořivých schopností žáků. Aktivizující metody představují pouze prostředek, jak díky nim v hudebních činnostech rozvíjet kompetence žáků. Navržené příklady hudební Times-Up a tvorba komiksu v podobě, v jaké jsou uvedeny, nenabízejí optimální řešení při směřování k očekávaným výstupům hudebního vyučování na 1. stupni základní školy. Ve většině předložených příkladů znějící hudba tvoří buď nepatrnou část hodiny, nebo jakési pozadí k předvedení aktivizujících metod. Takovéto pojetí hudební výchovy nevede k plnohodnotnému rozvoji hudebních schopností a dovedností žáků, neboť neusiluje o estetické vnímání hudby a s ním spojený prožitek. Jednotlivé vyučovací jednotky navíc předkládají v několika případech ne zcela vhodný výběr aktivit (např. vstupní zpěv písně bez tematické souvislosti s tématem hodiny, dramatizace již při prvním poslechu skladby). V metodických listech i přípravách vystupují do popředí hudební poznatky. Jakkoli jsou přirozenou součástí hudební výchovy, nemohou být oblastí nejdůležitější. V hodinách hudební výchovy mají být žáci aktivováni především hudebními činnostmi, které žáky vedou nejen k očekávaným výstupům, ale také rozvíjejí jejich citovou a emocionální složku osobnosti.

Praktická část diplomantky obsahuje bezesporu inspirativní podněty. Motivující mezioborové propojení ve zvolených praktických vyučovacích hodinách vybízí k uplatnění použitých aktivizujících metod v rámci projektu či vyučovací hodině jiného předmětu. Diplomantka se však bohužel nedokázala přesvědčivě přihlásit k poznatku, že základem hudební výchovy na 1. stupni základní školy má být aktivní objevování řeči hudby, nikoli poznatků.

Otázky pro diskusi:

Uveďte bližší specifika 1. a 2. období mladšího školního věku ve vztahu k Vámi zvoleným aktivizujícím metodám.

Pokuste se nastínit možnost uplatnění komiksu v hodině hudební výchovy v součinnosti s hudebními činnostmi.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 20. 5. 2020

Oponent

PhDr. Jiřina Jiříčková, Ph.D.